

ICOMOS HÍRADÓ

a Magyar Nemzeti Bizottság közleményei

24. évfolyam - 6. szám

2016. december hó

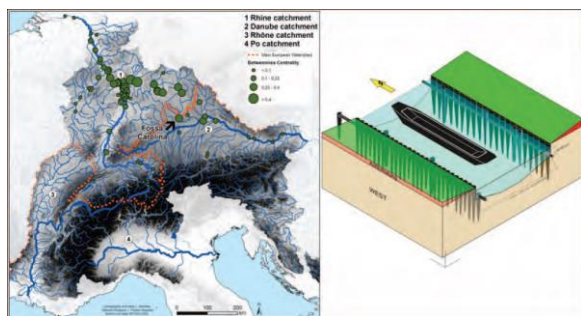
A TARTALOMBÓL

Denkmal 2016 - Lipcse

CIVVIH közgyűlés és konferencia – Szöul

Európai kikötőrégészeti konferencia - Dijon

Nemzetközi CIVVIH „Román András” díj

Granasztói György-díj 2016

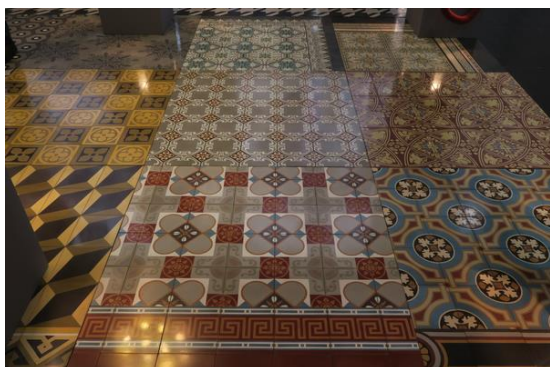

2017-es Díjainkra
január 10-ig várjuk javaslataikat!

Denkmal – műemlék; denk mal! – gondolkodj! A 2016 novemberében Lipcsében megrendezett szakkiállítás, vásár és konferenciasorozat nevéből kerekített szójáték kapcsán érdemes elgondolkodni a hazai műemlékvédelem szakmai hátteréről. És akkor itt most tegyük félre a szervezeti és szakmairányítási szempontokat és összpontosítsunk a szigorúan vett gyakorlati megvalósításra.

A vásárnak hagyományosan Lipcse, Szászország félmillió lakosú nagyvárosa ad otthont. A város – a többi német nagyvároshoz hasonlóan – rengeteg kárt szenvedett el a második világháborúban; a helyreállítások, a foghíjak beépítése, a sebek eltüntetése a mai napig munkát ad a műemlékvédelem, az építészet, a városrehabilitáció területein dolgozó szakembereknek.

A kiállítók több százas létszáma és a kiállítócsarnok több tízezer négyzetmétere már önmagában is tiszteletet parancsol. A kiállításon végigsétálva, első pillantásra kiderül, hogy a jelenlevők többsége a Magyarországon a műemlék-helyreállítások területéről szinte teljes mértékben hiányzó, építőipari szakmáját mesterségszinten űző kézművesek közül kerül ki. Itthon a minimumra törekvő, a feladatot a legrövidebb úton letudni akaró kontárok és az aranyáron dolgozó restaurátorok közötti rést nagyon kevés vállalkozó képes betölteni, holott a helyreállítások gyakorlati megvalósításában a tisztességesen végzett szakipari munkának rendkívül nagy (lenne) a szerepe. A kiállításon a teljesség igénye nélkül a következő szakmák képviselőivel, gyártókkal vagy kivitelezőkkel találkozhattunk: fakötést készítő ácsok, természetes palafedést készítő tetőfedők, díszműbádogosok, mészhabarccsal falazni és vakolni képes kőművesek, régi ablakokat felújító és korszerűsítő vagy utángyártó asztalosok, korhű ablak- és ajtóvasalatokat gyártó kisiparosok, táblás parkettát, mintás kerámia- vagy cementlapot gyártók és azt lefektetni képes burkolók.

Alapvető, a hagyományos történeti építészeti szerkezeteit reprodukálni képes szakmák, amik Magyarországon sajnos ritkaságszámba mennek – és ami még szomorúbb: többnyire nem a szaktudás, hanem az akarat híján. Elgondolkodtató volt a fafödémek megerősítésére bemutatott többféle technológia: a nyomott öbven polimerbeton rátét vagy a húzott oldalon 2 mm vastag szénzálalás alátét beépítésével növelhető a fafödém teherbírása. És ezek szerint Németországban a műemlék épület százéves, jó állapotú, megerősített, faanyagú födém szerkezete megfelel a helyi tűzvédelmi előírásoknak is...

A vásár műemlék jellegén kívül helyet adott a hagyományos agyagépítészetnek is (Lehmbau), ehhez kapcsolódóan számos – nálunk is ismert és a népi építészetben használt – történeti anyag került korszerű formában bemutatásra. A Németországban jellemző, a mai hőtechnikai igények kielégítésére képtelen, vékony falú fachwerk-falak utólagos hőszigetelésére többféle, a történeti szerkezetekkel kompatibilis, természetes alapanyagú belső oldalon alkalmazható hőszigeteléssel is találkozhattunk. A restaurátorok számára sokféle, a különböző szakterületeknek megfelelő anyag került kiállításra: kőjavító habarcsok, festékek, konzerválószerkezetek, színes üvegek. A szakterület képviselői a restaurálás- vagy a hagyományos építéstechnika alkalmazása során szükséges szerszámokkal, eszközökkel, illetve a munkát megkönnyítő gépekkel is megismerkedhettek.

A kiállítók másik csoportja a műemlékvédelem elméleti tevékenységét mutatta be. A Németországban a tagállamok szintjén működő hatóságokat a műemlékvédők egyesülete (Vereinigung der Landesdenkmalpfleger in der Bundesrepublik Deutschland) képviselte, de jelen volt a műemlékvédelem központi irányító szerve (Deutsches Nationalkomitee für Denkmalschutz bei der Beauftragten der Bundesregierung für Kultur und Medien) is. A külföldi szakmai irányító szervek közül a lengyel, az orosz, a lett, az olasz és a magyar is jelen volt. A Forster-központot egy építész, egy művészettörténész és két tájépítész képviselte. Több szakmai kiadványt bemutató kiadó is felsorakozott, de a kiállítók többsége színes, a tevékenységét bemutató szóróanyag segítségével osztotta meg tudását vagy reklámozta tevékenységét.

Érdekes színfolt volt a pályaválasztás előtt álló fiatalokat a műemléki helyreállításokon foglalkoztató műhelyek (Jugendbauhütte) bemutatkozása. Az alapítványi támogatásból működő szervezet 18-26 év közötti fiatalok számára biztosít lakhatást és ösztöndíjat, miközben azok valamely helyreállítással foglalkozó vállalkozásnál ács-, asztalos-, kőműves, restaurátori vagy egyéb szakmukát végezve ismerkednek a műemlékvédelemmel. A résztvevő fiatalok nagyobb része az ösztöndíjas időszak után a műemlékvédelmi szakmában helyezkedik el, vagy ebbe az irányba tanul tovább.

A műemlékvédelemre specializálódott vásár kiegészült a MUTEC rendezvénnyel (International Trade Fair for Museum and Exhibition Technology), ahol a kiállítások, múzeumok üzemeltetői találkozhattak a szakterületükhöz szükséges beléptető-, biztonsági-, világítási- és információs rendszerek sokaságával.

A vásár tanulsága kettős: egyrészt minden műemlék-felügyelőnek (mai szóhasználattal műemléki szakügyintézőnek) legalább egyszer kötelező lenne meglátogatnia, hiszen akár egy nap eltöltése is rengeteg tanulsággal szolgál. (Ennek némiképp ellentmond, hogy a jelen levő műemlék-felügyelők kizárólag a szabadságuk terhére tudtak részt venni a rendezvényen, de a bevezetőben azt ígértük, hogy a hazai műemlékvédelem szervezeti kérdéseivel most nem foglalkozunk.) A másik tanulság pedig – és ez nem újdonság: az épületek, épületrészek anyagukban való megőrzése, illetve az elpusztult anyagok eredetinek megfelelővel való hiteles helyettesítése (=folyamatos karbantartás) nélkül nem lehet a műemlékeket megvédeni.

A rendezvényhez több tudományos konferencia is kapcsolódott, melyeket a vásárnak helyet adó csarnok szomszédságában álló konferenciaközpontban (CCL - Congress Center Leipzig) rendeztek. A műemlékvédelemben használt építőipari termékek, azok fejlesztésének tudományos hátterét bemutató konferenciákon kívül meg kell említenünk az Europa Nostra bizottság soros ülését és a szakma hazai képviselőit is foglalkoztató kérdés: a rekonstrukció témakörét elemző ICOMOS-konferenciát is, mely a szíriai remélt újjáépítés kapcsán került terítékre.

Ezúttal került sor az Europa Nostra bizottság testületének és tanácsának soros ülésére is. Az ülés nagy részén szervezeti, pénzügyek, a hálózat fejlesztése és az elkövetkezendő évek stratégiája került szóba. Beszámoló hangzott el „A Kulturális örökség számít Európának” (Heritage counts for Europe) kampányról. Ezekén túl az elsődleges hangsúly a 2018-as fő rendezvény, az Európai Kulturális Örökség évének ügye volt,

amelyhez a szervezet nagy reményeket fűz (European Year of Cultural Heritage). Az Év megnyitójára 2017 őszén,

Brüsszelben fog sor kerülni. A rendezvény a nem EU tagországokra is ki fog terjedni. Az Év célja az örökség népszerűsítése, az örökség szerepe az azonosságtudatban és a fejlesztésekben a mai politikai, társadalmi és gazdasági kihívások idején. Az örökség Európa gazdag történetének hiteles tanúja, amelyet a sokszínűség, a tolerancia és a kultúrák közti párbeszéd értékei befolyásoltak. Külön hangsúlyt fektetnek arra a tényre, hogy a közös örökségünk egyszerre helyi és európai. Az örökség megőrzése és fejlesztése különleges fontosságú, hiszen Európa gazdasági és társadalmi potenciáljának lényegi, egyedi és pótolhatatlan része. Az Europa Nostra nyitni kíván a fiatalok felé is. Támogatást kap az örökség-turizmus, a helyszínek felkeresésének népszerűsítése. Erősítést kap az interneten való jelenlét, és újabb kiadványok fognak megjelenni az Europa Nostra által díjazott helyreállításokról, rendezvényekről, szervezetekről.

Végül, de nem utolsósorban beszámoló hangzott el, miszerint a verespataki bányanyitás végleg lekerült a napirendről, sőt Románia a világörökségi listára vételt is tervezi.

Veöreös András – Arnóth Ádám

CIVVIH közgyűlés és tudományos konferencia Szöul, 2016. november 12-18.

Mint ahogy azt az ICOMOS-ban sok helyen lehet érezni és érteni, az európai szellemiségen felnőtt szervezetben teljesen természetesen eltolódnak a súlypontok. Ez annak köszönhető, hogy egyre több ország tartja fontosnak a műemlékvédelem nemzetközi szakmai szervezet munkájában való közreműködést. Ezt a folyamatot láthatjuk, érezhetjük a CIVVIH (Történelmi Települések Nemzetközi Tudományos Szakbizottsága) az életében is. A legnépszerűbb és a legnépesebb szakbizottság területileg kiterjedt munkájára jellemző, hogy ma már minden földrészre kiterjedő tevékenysége révén nem véletlen, hogy regionális albizottsági üléseket is szervez.

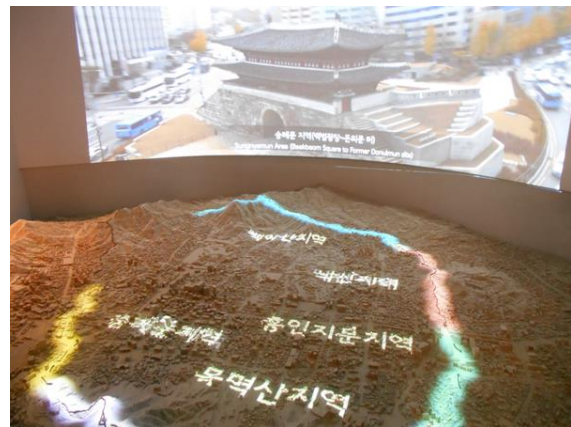
A 2016-os év volt az első alkalom, hogy Európán kívüli helyszínen került sor a szervezet közgyűlésére. Tudjuk, hogy a magyar alapítású szervezet legtöbbet Egerben ülésezett. Tehette ezt addig, ameddig a központját is jelentő Kisréposti palotában kapott helyet és lehetőséget a szakmai rendezvények tartására. Tudjuk, hogy a lehetőségek teljesen megszűntek, Eger mégis ott van a dokumentumok névadói között, számos CIVVIH tag ma is nosztalgiával emlegeti az ottani eredményes munkát. Vagyis a helyszín mindig bevésődik egy szervezet életében, ahogyan ez történt a 2012-es Budapest-Visegrád helyszínnel is.

Nem véletlen, hogy 2016-ban Szöul jelentkezett házigazdának. Hua Un Rii professzor asszony körül igen erős szakmai munkacsoport alakult, személyében pedig nem csak ICOMOS vezetőségi tagot, hanem a CIVVIH elnökségi tagját is tisztelhetjük.

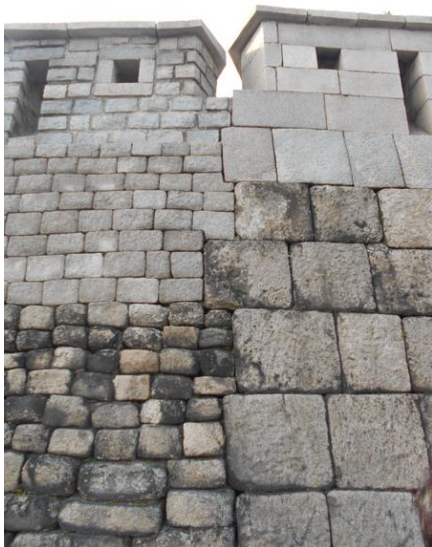
Szöul más szempontból is fontosnak érezte, hogy otthont adjon a rendezvénynek. Dél-Korea irigylésre méltó lehetőségek mellett szervezi a műemlékvédelem szakmai életét. A főváros városfalát állítják helyre, sok helyen rekonstrukciótól, kapuépítmény mai forgalomhoz jobban igazodó helyen való felépítésétől sem riadnak vissza! Ettől eltekintve azonban valóban irigylésre méltó támogatottsággal és elméleti szaktudással végigvitt programot mutatták be. Számos nemzetközi fórumot szerveztek már a városfal ismertté tétele érdekében, mert céljuk, hogy a szöuli városfal önálló világörökségi helyszínné váljék. A koreai fővárosban több világörökségi helyszín van, de a kézenfekvő megoldással, a meglévő helyszínek valamelyikének kiterjesztésével lényegesen nagyobb valószínűséggel érhetnék el céljukat, mint önálló jelöléssel. Ennek az aktualitásnak köszönhető, hogy múzeumának és helyszínének bemutatása minden más esetleges érdeklődésre számot tartó helyszínt háttérbe szorított.

Egy Kapu rekonstrukció

A múzeumban térképre vetített audiovizuális városfal-történeti bemutatót láthattunk

A sokféle építési periódus anyagai és a kiegészítések a városfalon

Máshol az eredeti anyagok állékonyosságának biztosítására tesznek kísérletet. A különféle módszereket rendszeresen ellenőrzik

A városház korszerű épületének tanácssterme adott otthont a tanácskozásnak. Minden földrésről érkeztek résztvevők. Nagyszámú koreai szakember és egyetemista csatlakozott a programhoz. A megnyitó rendezvényt megtisztelte a város polgármester helyettese. A CIVVIH elnöke, Sofia Avgerinou Kolonias a történeti település örökségét, mint történeti „know-how”-t elemezte, ami olyan értéket képvisel, ami új lehetőségeknek, egyedi fejlesztéseknek, és újszerű programoknak nyithat lehetőséget. Az értékvédelem nem gazdasági, hanem kulturális és érzelmi kérdés. A társadalom összetartó erejét jelenti a történeti hagyomány, amivel a közösségi értékek is fenntarthatók. Hua Un Rii Szöul településtörténetét, a város fejlődéstörténetét mutatta be. Az előadás a középvárossá és a nagyvárossá fejlődésnek a problémáira is kitért. Álvaro Gómez-Ferrer Bayo a településfejlődés és az identitás kapcsolatát elemezte. A fejlesztés, a fejlődés és a konzerválás közötti konfliktusról beszélt. Kulturális értelemben a helyi értéket, mint univerzális érték fontos elemét mutatta be.

Pamela Jerome Manhattan gyalogos zónájának kialakításáról tartott előadást. Magyar szemmel két szempontból is előtűnik járnak, viszont az épített környezet és a közterület kapcsolatának követelménye nem annyira meghatározó, mint nálunk. A programnak a része (sic!) a cigaretta árának durva felemelése, hogy a közterületeken is - közvetve - szorítsák vissza a dohányzást. A másik, hogy pontosan az Egyesült Államokban válik másodlagossá a gépjármű közlekedés feltétel nélküli kiszolgálása, és a gyalogos világa válik a program elsődleges célpontjává.

A délelőtti program a CIVVIH múltját is felidéző ünnepélyes eseménnyel zárult. Az ICOMOS Történeti Települések Nemzetközi szakbizottságának alapítójának, Román Andrásnak emlékeztére emléklapetteket adtak át megbecsült tagjainak. (Hosszas előkészítést és egyeztetést követően Szekeres-Varsa Vera ajánlotta fel az érmekeket, amelyek Szlávics László szobrászművészt dicsérik.)

A CIVVIH-el történt megállapodás értelmében a szakbizottság vezetősége dönt az érme odaítéléséről. A korábbi CIVVIH vezetőségi ülésen született döntés a díjazottokról. A határozat értelmében azok közül a tiszteletbeli tagok közül kerültek ki az első elismertek, akik a legtöbbet tették a CIVVIH-ért, annak szakmai elismertségéért. A négy díjazott nevét a CIVVIH elnöke hirdette ki.

Sajnos az elismertek közül csak Álvaro Gomez-Ferrrer Bayo vehette át személyesen a díjat.

Krzysztof Kazimierz Pawlowski nem tudott jelen lenni, díját a lengyel delegáció képviselője vette át és vállalta otthon átadni. Vladimir Krogus távollétében postán fogja megkapni az elismerést. A negyedik díjazott Fejérdy Tamás, aki kilenc évig volt a szervezet (második) elnöke. Díjának átadására Magyarországon keresünk méltó alkalmat. A CIVVIH elnöke szerint a most díjazott négy személy munkássága messze kimagaslik a szervezet történetében.

A délutáni programban további szekció előadásokat hallhattunk. A magyar előadás a közterületek értékőrző megújítását veszélyeztető tényezőkről szólt. Talán nem szerénytelenség megemlíteni, hogy az előadásokat követő elhúzódo vitában ezen kívül igazán csak egy másik előadással foglalkoztak a jelen lévők. (Témája: Értékalapú településfejlesztési esettanulmány Svédországban.)

Másnap igen részletes beszámolót kaphattunk Andrew Potts-tól a Quitoban (Ecuador) megrendezett Habitat 3 konferenciáról. A 20000 résztvevővel megtartott nagyszabású konferencia a városok megújulási programjának meghatározását tűzte célul. (A jövő városa és annak mindenre kiterjedő szakterületei: az informatikától a közlekedésig, a környezetvédelemtől az építészeti, stb.)

Mostani témája a „Lakásprogramok és a városi fejlődés” téma köré csoportosult. Tudhatjuk, hogy két hasonló konferencia a maga munkaprogramjával már mögöttünk van, de csak most került be a „New Urban Agenda” szóhasználatába az örökség fogalma. A természetes folyamatok törvényszerűségeit követve előbb-utóbb azért csak megjelent itt is a helyi érték, a fenntartható turizmus és az örökséggazdálkodás kérdése. Ezzel kapcsolatban az ICOMOS-ra - azon belül a CIVVIH-re vár a feladat, hogy 2018-ra kidolgozza az Agenda elfogadott pontjaira épülő örökségvédelemmel kapcsolatos elveket. A javasolt program alapja a 2011-ben elfogadott Valetta Principle. Ennek mentén kidolgozott ajánlásoknak van esélyük bekerülni az átfogó megújulási programba. Aki kiegészítő ajánlásokkal kívánja a munkát segíteni, az az Agenda-nak a 38. 45. 60. 97. és 124. pontjaihoz csatlakozva teheti ezt meg. Az UN Habitat és a CIVVIH együttműködése a jövőben (közreműködésünk eredményességének megfelelően) tovább kell hogy erősödjék. Ennek kapcsán újfent megfontolandó a Valetta Principle magyarra fordítása. (Eddig 13 nyelven volt olvasható, a 14. nyelven a koreai lett, amire most a dokumentumot lefordították.). A magyar még várat magára, de talán erre is tudunk majd időt és energiát találni.

A vezetőségi ülés résztvevői

A tudományos konferencia után került sorra a vezetőségi ülésre, majd a közgyűlésre.

A CIVVIH a 2016-os évben is gazdag szakmai programokkal büszkélkedhet. Ennek pontos ismertetése megtalálható a szervezet honlapján. A CIVVIH munkája meghatározó az ICOMOS életében, a világörökségi munkában, az OWHC (Organization of World Heritage Cities) együttműködésben.

A CIVVIH regionális szervezetei örömdetesen erősödnek. A közép- és kelet-európai régió nyári ülését és annak eredményeit kedvezően fogadta a közgyűlés. A közgyűlés állást foglalt, hogy a mediterrán és a közép-kelet európai regionális szervezet váltakozó években tartsa üléseit. 2017-ben Tuniszban szervezik a mediterrán találkozót. Nyomatékosan felhívták a figyelmet arra, hogy a regionális ülések elnevezésükkel ellentétben nem csak a régió szakembereinek a zártkörű rendezvénye, hanem minden CIVVIH tag és érdeklődő csatlakozását is várják. 2018-ban lesz ismét Európában a regionális találkozó. Ennek megszervezésére korábban lehetőségként magyar helyszín vetődött fel, de nagy valószínűséggel egy azóta felmerülő igen kedvező konkrét gdanski ajánlatot célszerűbb előnyben részesíteni.

A CIVVIH Newsletter kiadásával kapcsolatban merültek fel megoldandó technikai kérdések. Az ICOMOS szakbizottságai közül a CIVVIH tudhatja magáénak a legrendszeresebben megjelenő és a leglátogatottabb szaklapot, ami ISSN számmal rendelkező kiadvány. A fordítás, a szövegellenőrzés, a kétnyelvűség mind-mind a lap erényei közé tartozik, de szerkesztéséhez és nyelvi lektoráláshoz várnak segítséget az eredeti színvonal fenntartása érdekében.

A 2017-es programok közül az említett mediterrán regionális ülésen túl a CIVVIH közgyűlés az ICOMOS közgyűlésének idején és helyszínén, New-Delhiben lesz megtartva. A további programokról és a 2018-as folytatásról még csak tervezetek vannak. A helyszín kiválasztásánál kettős szempont érvényesülhet: egyrészt a tengeren túli területek fokozott érdeklődése, másrészt pedig az év különös jelentősége. Tisztújító közgyűlés esedékes, amikor olyan új elnököt kell választani, aki az eddigi négy elnök 36 év eredményességének színvonalán szervezi a szakbizottság további munkáját.

A konferencia után bemutatott helyszíneken meggyőződhattünk a koreai műemlék-helyreállítás támogatási rendszer eredményességéről. Minden helyreállítást támogatnak, sőt még az épületek korszerűsítését is! Ez még a tőlünk lényegesen jobb körülmények között élő norvég és svéd szakemberek számára is meglepetést okozott. Ha erre Magyarországon nincs is lehetőség, de azért itthon is célszerű lenne a műemlékvédelemmel együtt járó többletköltségek rendezésére egy minden tulajdonos, bérlő számára hozzáférhető általános rendszert bevezetni.

Nagy Gergely

✱

Fejérdy Tamásnak a CIVVIH Szöuli közgyűlésén kihirdetett Nemzetközi CIVVIH „Román András” díjat, annak emléklakettjét, és oklevelét az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság idei utolsó, évzáró decemberi vezetőségi ülésén ünnepélyes keretek között adta át Nagy Gergely Sofia Avgerinou Kolonias asszony, az ICOMOS CIVVIH elnöke nevében – a díjat alapító Szekeres-Varsa Vera jelenlétében.

A kitüntetéshez szívből gratulálunk!

Beszámoló európai kikötőrégészeti konferenciáról

2016. december 1-2 - Dijon

„LES PORTS DE NAVIGATION INTÉRIEURE EN EUROPE CENTRALE: relais entre l'Europe du Nord et la Méditerranée”

címmel két napos nemzetközi kikötőrégészeti konferenciát szerveztek Dijonban, a Dijoni Egyetemhez tartozó „Maison des Sciences de l'Homme”-ban. A fő szervezők a dijoni és a jénai egyetemek voltak. A konferencia a maga nemében hiánypótló rendezvény, ugyanis a víz alatti régészet hagyományos eseményei a tengeri régészetre fókuszálnak. A tematikus,

pl. hajórégészeti konferenciákon is csak néhány, a folyók és tavak régészetéhez kapcsolódó előadás hangzik el. Az elmúlt évtizedben azonban a folyók és tavak régészete sokat fejlődött kontinens-szerte, különösen a konferenciának helyt adó Franciaországban.

A szervezők értelmezésében az „Europe Centrale” kifejezés a kontinens belső területeire, tehát a tengerpartok kivételével az egész földrészre utal. A résztvevők többsége Franciaországból érkezett, és mind a mediterrán (Saône, Rhône, Aude), mind az atlanti (Szajna, Loire, Charente) folyórendszerek képviselve voltak. A német kollégák is számos előadással jelentek meg, amelyek érintették a Rajna és a Majna vízrendszerét, a Duna felső folyását. Közép-Európát Lumir Poláčekkel képviseltük. A cseh kolléga Mikulčice a 9. századi morva lelőhely mellett feltárt régi folyóágak, és a kapcsolódó fa szerkezetű építmények kutatásáról beszélt. A Duna felső folyását egy regensburgi 10. századi fa partfal, partaszállóhely ásatása jelentette meg.

A két fő szervező, Annie Dumont és Marion Foucher előadása a bőséges forrásanyag alapján már az elméletalkotás irányába mozdult el. A jénai egyetemmel közös kutatási programjuk keretében egy jelentős nyugat-európai kikötőadatbázist hoztak létre, amely alapján földrajzi alapú információelemzést végeztek. Ez kimutatta, hogy a kikötők lehetőségeit, „jelentőségét” befolyásolja az, hogy a folyórendszer mely pontján helyezkednek el. A mellékágak, és vizsgált, a területre a középkortól jellemző csatornarendszer lehetővé tette, hogy matematikai modellt alkalmazva, csupán földrajzi helyzetük alapján „pontozzák” a kikötőket (ennek alapja az, hogy hány másik kikötő érhető el, milyen vízrendszerek között nyitnak utat a csatornák). A modell alapján szoros összefüggés mutatható ki a földrajzi-közlekedési csomópontok, a kikötők, sőt Werther Lukas jénai kutató vizsgálata alapján a hajó (és rakomány) méretek között. Az említett német kutató a Fossa Carolina (a Nagy Károly által építtetett Duna-Majna csatorna) esetében is végzett kutatásokat.

Ki kell emelnünk Jimmy Mouchard, a Nantes-i Egyetem kutatójának munkásságát, aki a Szajna és a Loire torkolatvidékén vezetett topográfiai kutatásokat, illetve tervásatásokat. Nagy számban találtak jelentős méretű kikötői építményeket a római kortól a középkorig tartó időszakból. A folyók torkolati szakaszának változékonysága (feltöltődés, mederváltás) miatt számos építmény ma a folyótól jelentős távolságra található. A Szajna alsó szakaszán 52 potenciális kikötőzónát dokumentáltak. Ezek között a legjelentősebb Aizier, ahol a római kori rakpart több fázisát is sikerült feltárni. A Kr.u. 3. századi rakpart 350 m hosszú, 1,8 m magas kőfal formájában helyenként ma is áll. A Loire torkolatánál található Rezé (antik Ratiatum) tölgygerendákból ácsolt, kővel kitöltött keszon-jellegű kikötői platformjai a Kr. u. 1. sz. végétől sorakoztak a part mentén, több, mint 200 m hosszan. A platformok (téglalap alakú,

lapos felszínű kő-fa építmények) kirakodó és partraszálló helyek voltak, közöttük rámpák is találhatóak. A legnagyobb ismert rakpartelem 21 m hosszú, 1,3 m magas, külső (víz felőli) oldalát gerendák és deszkák alkották. A rakpart mögött raktárak sorakoztak. A frankfurti és a regensburgi kutatások a mai partvonal mögött, a „szárazföldön” igazolták a 12., illetve 10. századi eredetű, a víz felé gerendákból, deszkákból épített fronttal rendelkező, belső oldalukon kővel feltöltött rakpartok létezését. A két kikötő a későbbi magyarországi középkori kikötőleletekhez referenciául szolgálhat.

27 előadást hallottunk, amelyek reprezentatív, aktuális képet adtak az európai folyók és tavak kikötőregészetről. A kérdések, hozzászólások, illetve az előadások közötti szünet, az esti megbeszélések lehetővé tették a személyes ismerettségek elmélyítését, a további közös munkák tervezését. A konferencia legnagyobb erénye is ez volt, ugyanis – bár szakmailag teljességre törekedett - mérete nem haladta meg az a szintet, ahol még érdemi beszélgetést lehet folytatni a többi kutatóval.

Előadásom a magyarországi Duna-szakasz római kikötőinek kutatását, az újabb eredményeket vette sorra. A „Nógrádverőce” típusú kikötőerődök, a budapesti hajógyári-öbölben kutatott római fa-kő szerkezetű rakpart maradványok mellett bemutatásra került a Dunaújváros, Szalki-szigetnél ősszel talált hatalmas kő-fa szerkezetű platformokból álló lelőhely is (a helyszínen római feliratos köveket is találtunk). Bár a lelőhely funkciója, sőt keltezése is bizonytalan jelenleg (folyamatban lévő kutatási programról lévén szó), már a lelőhely impozáns mérete, a Duna kutatásában rejlő tudományos potenciál mértéke is lenyűgözte a kollégákat.

A konferencia jelentősége számunkra a kapcsolatteremtés, az új kutatási eredmények megismerése és megismertetése, mindenek előtt a német és francia kutatási programokkal történő jövőbeli együttműködés

(pályázatok, kutatások) lehetőségének megteremtése volt.

A jelenlévők kinyilvánították szándékukat, hogy a jövőben rendszeresen találkozzanak hasonló konferenciák keretében. Nagy érdeklődéssel fordulnak a Duna-medence irányába, amely lehetőséget teremt arra, hogy Magyarországon szervezzünk konferenciát, amennyiben sikerül megteremteni ennek feltételeit.

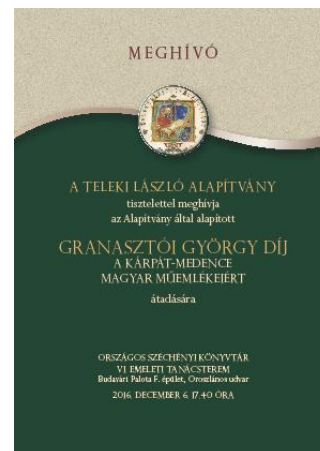
A konferencia előadásának absztraktjait az alábbi linken lehet letölteni:

http://www.academia.edu/30254447/Book_of_Abstacts_Conference_Les_ports_de_navigation_int%C3%A9rieure_en_Europe_Centrale_relais_entre_l_Europe_du_Nord_et_la_M%C3%A9diterran%C3%A9e_-_Inland_harbours_in_Central_Europe_Nodes_between_Northern_Europe_and_the_Mediterranean_Sea

Granasztói György-díj 2016

2016 december 6-án, a budapesti Országos Széchényi Könyvtárban *Rómer Flóris Terv - Megújuló magyar műemlékek a Kárpát-medencében* címmel megrendezett 2 napos műemlékes konferencia keretében került sor az idén első alkalommal odaítélésre kerülő Granasztói György-díj átadására. A Díjjal a kitüntetést létrehozó Teleki László Alapítvány Kuratóriuma évente egy alkalommal a Kárpát-medence magyar műemlékeinek megóvásáért tevékenykedők munkáját kívánja elismerni.

A Díjat elsőként **Káldi Gyula építész** vehette át, aki 1974-től nyugdíjba vonulásáig a Kulturális Örökségvédelmi Hivatalnál, illetve annak jogelőd intézményeinél és társszervezeteinél végezte és szervezte a műemlékvédelemmel kapcsolatos feladatokat.

1998-ig az építészeti helyreállítások tervezése volt fő munkaterülete. Számtalan műemlék helyreállítását vezette, négy új templom és számos liturgikus tér tervezése is az ő nevéhez fűződik.

Az 1970-es és 1980-as években több országos építészeti pályázaton szerepelt sikerrel, szakmai munkájáról, annak eredményeiről a szakajtóban rendszeresen publikált.

1999-től a Kárpát-medence szakmai kapcsolatainak koordinálása, valamint a határon túli magyar örökség megóvását célzó állami források szakmai felügyelete tartozott munkakörébe, ennek keretében számos határon túli műemlék helyreállításánál vállalt közvetlenül is szerepet szakmai ellenőrzéssel, szakvéleményekkel, tanácsadással.

Kiemelt szerepe volt a gyulafehérvári római katolikus székesegyház helyreállítási munkálataiban is. Oktatói résztevékenység köti a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építészettörténeti és Elméleti Tanszékéhez, 1999 óta konzulensként, opponensként, diplomabizottsági tagként vett részt az építészképzésben, de rendszeresen részt vállalt a határon túli szakemberek, lelkészek, papok és polgármesterek örökségvédelmi képzésében is.

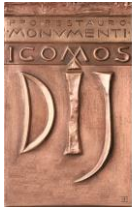
2011 óta a Teleki László Alapítvány külső munkatársaként vesz részt az alapítvány Kárpát-medencei örökségvédelmi programjában, amelynek keretében 2016-ig több mint 40 műemléken történt helyreállítás szakmai felügyeletét látta el, három teljes körű helyreállítás tervezési feladatát ő végezte és végzi ma is.

Munkásságát 2001-ben Forster Gyula-díjjal ismerték el.

A kitüntetéshez szívből gratulálunk!

Kedves Tagtársaink, ne felejtsek el hogy a 2017-es évi

ICOMOS-díjra

**Műemlékvédelmi
Citrom-díjra**

**Példaadó
Műemlékgondozásért-díjra**

történo javaslatok benyújtási határideje 2017. január 10 !

Várjuk a kiírás szerint, hiánytalan dokumentációval kísért adatlapjaikat.
A kiírásokat megtalálják az ICOMOS honlapján (www.icomos.hu) illetve előző, októberi számunkban.

***Minden Kedves
Tagtársunknak,
Barátunknak
Békés, Boldog, Örömteli,
Sikerekben és
Eredményekben Gazdag
2017-es Évet Kívánunk !!!***

**ICOMOS Híradó,
a Magyar Nemzeti Bizottság közleményei**

Szerkesztőség: H-1113 Budapest, Daróczi út 1-3

Levél cím: H-1535 Budapest, Pf. 721.

Telefon: +36/1/2254966

E-mail: secretariat@icomos.hu

Honlap: www.icomos.hu

Kiadja az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága

Felelős kiadó: Dr. Fejérdy Tamás DLA

Szerkesztő: Keller Annamária

HU ISSN 2062-4964 (Nyomtatott)

HU ISSN 2062-4972 (Online)

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság tagságával járó előnyök:

- informáltság a műemlékvédelem hazai és nemzetközi híreiről, eseményeiről, pályázatairól, ösztöndíjairól, stb. az ICOMOS elektronikus körlevelek, az ICOMOS honlap (www.icomos.hu), az ICOMOS Híradó és az ICOMOS News/Nouvelles ICOMOS révén
- ingyenes belépésre jogosító tagsági kártya a világ legtöbb múzeumába, emlékébe, romterületére
- az UNESCO/ICOMOS Dokumentációs Központjának szabad használata

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság pártoló Jogi tagja a Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központ, Budapest,